

Ulkomaisen työvoiman käyttöä koskeva alueellinen linjaus Keski-Suomessa

1. Alueellisen linjauksen lähtökohtia

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (301/2004) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä (VNp 11.10.2012).

Alueellisen työ lupalinjauksen on tarkoitus tukea työvoiman saatavuutta Keski-Suomen ELY-keskuksen työmarkkina-alueella sen erityispiirteet huomioon ottaen. Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti alueellisessa linjauksessa käsitellään alueen työmarkkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla, joten alueellinen linjaus ei sisällä valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta onkin luetava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Työvoiman saatavuusharkinta on kokonaisharkintaa, joka sisältää ennakkovalvonnan ja työvoiman saatavuuden arvioinnin. Osana työntekijän oleskeluluvan osapäätöstä suoritetaan ennakkovalvontaa selvittämällä mm. työehtojen riittävyys ja työnantajan edellytykset toimia työnantajana. Lisäksi tarkistetaan, että työ lupahakemuksessa ilmoitetut työntekijän osaamis- ja koulutustaso vastaavat saatavuusharkinnassa arvioitua tasoa, ja että ulkomaalaiselle maksettava palkka vastaa saatavuusharkinnassa kohteena olevan työvoiman palkkatasoa (riittävän toimeentulon edellytysten selvittäminen). Suomeen töihin tulevan toimeentulon tulee valtioneuvoston linjauksen mukaisesti olla turvattu säännöllisesti kuukausittain koko luvan keston ajan. Keski-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toimeentulon turvaaminen edellyttää, että tarjolla oleva työ on kokoaikaista tai vähintään työsäoloehdon täyttymisen mukaista työtä.

Keski-Suomen alueelle tulevien työntekijöiden oleskelulupapäätösten osaratkaisut tehdään Kaakkois-Suomen TE-toimistossa. Lisätietoa työntekijän oleskeluluvasta saa Kaakkois-Suomen TE-toimistosta <http://toimistot.te-palvelut.fi/kaakkois-suomi/tyolupa-asiat> sekä Maahanmuuttovirastosta www.migri.fi.

2. Keski-Suomen työmarkkinatilanne

Keski-Suomen työmarkkinoiden tilanne on parantunut viime vuosina huomattavasti. Myös avoimien työpaikkojen määrä on ollut kasvussa. Työ- ja elinkeinoministeriön laatiman työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli huhtikuun lopussa 13 816 työtöntä työnhakijaa, mikä on 8,2 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysaste oli maakunnassa 10,9 prosenttia. Lisätietoa alueen työllisyydestä https://ely-keskus.fi/fi_FI/web/ely/ely-keski-suomi-tyollisyyskatsaukset. Keski-Suomen TE-toimiston mukaan alueen työnantajien suunnalta kuuluu huoli osaavan työvoiman saatavuudesta ja kohtaanto-ongelman syvenemisestä erityisesti ICT- ja metallialoilla.

Keski-Suomen alueelliset kehitysnäkymät 1/2019 katsauksen mukaan maakunnan haasteita on osaan työvoiman riittävyys ja se, että väestö vähenee maakunnan kasvukeskusten ulkopuolella ja ikääntyminen koskee koko maakuntaa. Työvoimapulaa alueella on metalliteollisuudessa, rakentamisessa, logistiikka- ja ICT-aloilla sekä sosiaali- ja terveydenhoidon aloilla.

3. Alueellinen linjaus

Suomessa toimivan työnantajan edellytetään ensisijaisesti rekrytoivan työvoimaa työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta huomioiden maassa jo asuvat maahanmuuttajat. Työ- ja elinkeinotoimiston tulee aina ottaa harkinnassaan huomioon koko EU/ETA-alueen työnhakijat. Jotta työ- ja elinkeinotoimisto voi selvittää työvoiman saatavuuden, työpaikka tulee ilmoittaa avoimeksi TE-toimistoon (www.te-palvelut.fi) vähintään kahdeksi (2) viikoksi. Jos ala on sellainen, että siihen liittyy realistista EU/ETA-liikkuvuutta, tulee paikka ilmoittaa myös eurooppalaisen työnvälitysverkoston EURES-portaalissa. Lisätietoja EU/ETA-alueelta rekrytoinnista ja työhallinnon EURES-palveluista <http://www.te-palvelut.fi/eures>.

Keski-Suomessa työntekijän oleskelulupien myöntämistä ilman erillisselvitystä työvoiman saatavuudesta voidaan puoltaa seuraaville ammattialoille.

- Metalliala: hitsaajat, CNC-koneistajat
- Rakennusala: rakennusalan työnjohtajat, raudoittajat, betonielementtityöntekijät
- Asentaja, raskas autokalusto
- Maataloustyöntekijät, erityisesti lypsykarjatilat
- ICT-ala: sovellusarkkitehdit, -ohjelmoijat ja -suunnittelijat, koodarit
- Etniset kokit (pl. pizzeriatyöntekijät)
- Terveystieteiden ja sosiaaliala: lääkärit, hammashoitajat, puheterapeutit, sairaanhoitajat, sosiaalityöntekijät, erityisesti lastensuojelu

Arvion ammattialoista on laatinut Keski-Suomen TE-toimisto, ja se on hyödyntänyt arviossaan Työnvälitystilaston, Ammattibarometrin, Foreammatti-palvelun sekä URA-järjestelmän tietoja. Linjausta varten saatiin kaksi lausuntoa.

4. Alueellisen linjauksen voimassaolo

Alueellinen linjaus on voimassa toistaiseksi päätöksentekopäivämäärästä lähtien. Alueellinen linjaus päivitetään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

Ylijohtaja

Pasi Patrikainen

Yksikön päällikkö

Marja Pudas